ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету іноземної філології
_____ К.М. Василина_
«_28_» _08_____2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма **Французька мова і література (переклад включно), англійська мова**

спеціалізації В11.055 *Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька*

спеціальності В11 *Філологія*

галузі знань В *Культура, мистецтво та гуманітарні науки*

ВИКЛАДАЧ: Стуліна Євгенія Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри романської філології і перекладу

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри романської
філології і перекладу

Протокол № 1 від "27" серпня 2026 р.
В. о. завідувача кафедри
_____ О. В. Тєлкова

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ І. В. Тарасюк

2026 рік

Зв`язок з викладачем
E-mail: stulinaevgenia@gmail.com
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348
Телефон: *+380(66)8761340*
Інші засоби зв'язку: *Viber*
Кафедра романської філології і перекладу*: вул. Університетська 66-а, II корпус, ауд. 303.*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» є формування наукового світогляду здобувачів освіти та системного уявлення про мову як складну знакову систему й суспільне явище; ознайомлення з історичними передумовами становлення мовознавства як окремої науки та його місцем у системі гуманітарних наук; розгляд поглядів лінгвістів різних історичних епох на природу, сутність і походження мови; з'ясування ролі мови у формуванні та розвитку людського мислення; опанування основних лінгвістичних понять і термінів, загальних характеристик мови, історії письма та класифікації мов світу; розуміння особливостей походження, функціонування й розвитку мови в різних суспільно-історичних умовах.

Важливість навчальної дисципліни зумовлена її спрямованістю на формування цілісного уявлення про закономірності функціонування та розвитку мов, що створює підґрунтя для всебічного вивчення як загальних, так і специфічних властивостей рідної та інших мов.

Навчальну дисципліну тематично побудовано відповідно до потреб підготовки ерудованого та конкурентоспроможного фахівця сучасного ринку праці – викладача, перекладача, який володіє фундаментальними знаннями про функціонування, взаємодію та розвиток мов. Дисципліна ознайомлює здобувачів освіти з основами методології наукового дослідження мов, сприяючи їхній підготовці до наукової діяльності, самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Досягнення мети навчання сприятиме реалізації особистісного та компетентнісного потенціалу майбутніх філологів як фахівців гуманітарної галузі, розширенню їхнього професійного поля діяльності та формуванню здатності застосовувати теоретичні знання з лінгвістики й методи дослідження мов світу у професійній та науковій діяльності.

Пререквізити. Підґрунтям для вивчення навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» є базові знання з української мови та іноземних мов, здобуті здобувачами освіти під час навчання в закладах загальної середньої освіти, а також сформовані вміння аналізувати мовні явища, застосовувати основні мовознавчі поняття та здійснювати спостереження за функціонуванням мови.

Кореквізити. Паралельно з вивченням дисципліни «Вступ до мовознавства» вивчаються ОК циклу професійної підготовки спеціальності – «Французька мова», «Англійська мова», «Латинська мова», «Вступ до літературознавства та фольклористики».

Постреквізити. Знання і навички, здобуті у процесі вивчення дисципліни «Вступ до мовознавства», можна застосовувати при вивченні ОК циклу загальної підготовки – «Вступ до спеціальності», «Мова, культура, суспільство», «Основи наукових досліджень та цифрові інструменти у філології»; циклу професійної підготовки спеціальності – «Компаративістика»; «Лексикологія французької мови»; «Курсова робота з дисципліни "Лексикологія французької мови"»; «Теоретична граматика французької мови».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**денна форма здобуття освіти**
1	*2*
Статус дисципліни	**Обов'язкова**
Семестр	**1 -й**
Кількість кредитів ECTS	**3**
Кількість годин	**90**
Лекційні заняття	**16 год.**
Практичні	**16 год.**
Самостійна робота	**58 год.**
Консультації	*Понеділок / вівторок з 13.00. до 14.00.* *Посилання на Zoom* *https://us05web.zoom.us/j/8288080438?pwd=cjgyNE8xSWNNTnRib21OSm5CUGREUT09*
Вид підсумкового семестрового контролю:	**екзамен**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	**Методи навчання**	**Форми і методи оцінювання**
1	*2*	*3*
Загальні компетентності, визначені стандартом вищої освіти **ЗК 10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. **Спеціальні компетентності, визначені стандартом вищої освіти** **СК 1.** Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.	Наочні методи (схеми, моделі). Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником). Практичні методи (творчі завдання, кейси, розробка проєктів). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).	Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, програмований, практичний). Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота, практична робота). Контрольні заходи: - індивідуальне завдання (ІЗ); - екзамен.

СК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. **СК 3.** Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії французької мови. **Програмні результати навчання, визначені стандартом вищої освіти** **ПРН 8.** Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію французької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності. **ПРН 10.** Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. **ПРН 12.** Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють. **ПРН 16.** Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій, кейсів).	

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. *Будова і сутність мови*

Тема 1. Мова як об'єкт мовознавства

Мовознавство як наука: об'єкт і предмет дослідження. Мова і мовлення. Синхронний і діахронний підходи до вивчення мови. Основні проблеми мовознавства. Часткове та загальне мовознавство. Місце мовознавства в системі гуманітарних наук. Основні методи наукового дослідження мови.

Тема 2. Соціальна сутність мови
Основні ненаукові та наукові теорії походження мови. Мова як суспільне явище. Основні функції мови. Мова як засіб формування, вираження та передачі думки. Взаємозв'язок мови й суспільства: історія вивчення проблеми. Соціальна зумовленість розвитку мови. Еволюція мов. Основні закономірності розвитку мови.

Тема 3. Мова як система
Семіотика та її зв'язок із мовознавством. Теорія Ф. де Сосюра про мову як систему. Мова як знакова система. Поняття мовної системи та її рівнева організація. Основні елементи мовної системи. Лінгвістичний знак та його основні властивості. Парадигматичні й синтагматичні відношення в мовній системі.

Змістовий модуль 2. *Фонетичне і графічне відтворення мови*

Тема 4. Основи загальної фонетики і фонології
Фонетика та фонологія як лінгвістичні дисципліни: предмет, об'єкт і завдання дослідження. Акустична, артикуляційна (фізіологічна) та функціональна класифікації звуків мовлення. Поняття про фонему. Співвідношення понять «звук» і «фонема». Варіанти й варіації фонем. Система фонем мови. Фонетичні процеси: комбінаторні та позиційні зміни звуків. Історичні зміни звукової системи мови. Поняття про звуковий закон. Причини та закономірності звукових змін. Інтонація та її основні компоненти.

Тема 5. Основи загальної теорії письма
Писемність як особлива форма фіксації мовлення. Поняття про писемність та передумови її виникнення. Основні етапи та форми розвитку писемності. Предметне (рисункове), ідеографічне та фонографічне письмо. Виникнення та розвиток літерного письма. Основні поняття теорії письма: графіка, алфавіт, орфографія, транскрипція.

Змістовий модуль 3. *Лексичний, морфологічний і синтаксичний рівень системи мови*

Тема 6. Основи загальної лексикології
Слово як основна одиниця лексичного складу мови та предмет дослідження лексикології й семасіології. Місце слова в структурі мови. Основні ознаки слова. Лексичне значення слова. Однозначність (моносемія) та багатозначність (полісемія). Мотивовані та немотивовані слова. Основні лексико-семантичні відношення та розряди слів: синоніми, антоніми, омоніми, пароніми. Терміни та термінологія. Етимологія та явище народної етимології. Принципи наукової етимології. Деетимологізація. Історичні зміни лексичного складу мови. Основні шляхи збагачення лексики: словотвір**,** переосмислення значення слів, запозичення.

Тема 7. Граматика як наука. Морфологія. Синтаксис. Частини мови
Лексичне та граматичне значення слова. Граматична форма та граматична категорія. Основні граматичні засоби. Граматика як розділ мовознавства: морфологія та синтаксис, їх об'єкти дослідження. Морфема та її типи. Словосполучення і речення як основні одиниці синтаксису. Речення та його основні ознаки. Співвідношення речення і судження. Частини мови та критерії їх виокремлення.

Змістовий модуль 4. Класифікації мов світу

Тема 8. Мови світу та їхні взаємозв'язки

Основні принципи класифікації мов світу. Генеалогічна та морфологічна класифікації мов. Поняття прамови. Мовні сім'ї, групи та підгрупи. Поняття морфологічного типу мови. Класифікація мов за морфологічним принципом. В. фон Гумбольдт про типологію мов. Флективні, аглютинативні, аморфні (ізолюючі) та полісинтетичні (інкорпоруючі) мови. Синтетичні та аналітичні способи вираження граматичних значень.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	**Назва теми**	**Кількість годин**	**Згідно з розкладом**
		д. ф.	
1	***2***	***3***	***4***
Лекція 1	**Тема 1:** Мова як об'єкт дослідження мовознавства Методичний посібник: с. 7.	2	*1 раз на 2 тижні / 1 тиждень*
Практичне заняття 1	**Тема 1:** Мова як об'єкт мовознавства Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 11, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 2 тиждень*
Самостійна робота1	**Тема 1:** Мова як об'єкт мовознавства Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.17, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	8	*1 раз на 2 тижні*
Лекція 2	**Тема 2:** Соціальна сутність мови Методичний посібник: с.20	2	*1 раз на 2 тижні / 3 тиждень*
Практичне заняття 2	**Тема 2:** Соціальна сутність мови Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 26, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 4 тиждень*
Самостійна робота 2	**Тема 2:** Соціальна сутність мови Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.31, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	8	*1 раз на 2 тижні*
Лекція 3	**Тема 3**: Мова як система Методичний посібник: с.37.	2	*1 раз на 2 тижні / 5 тиждень*
Практичне заняття 3	**Тема 3:** Мова як система: рівні мовної системи, мовні елементи Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 40, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 6 тиждень*
Самостійна робота 3	**Тема 3:** Мова як система: рівні мовної системи, мовні елементи Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.44, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	7	*1 раз на 2 тижні*

Лекція 4	**Тема 4:** Основи загальної фонетики і фонології Методичний посібник: с.49.	2	*1 раз на 2 тижні / 7 тиждень*
Практичне заняття 4	**Тема 4:** Звук і фонема. Система фонем. Фонологічні типи мов Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 54, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 8 тиждень*
Самостійна робота 4	**Тема 4:** Звук і фонема. Система фонем. Фонологічні типи мов Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.60, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	7	*1 раз на 2 тижні*
Лекція 5	**Тема 5** Основи загальної теорії письма: типи письма, алфавіт. Методичний посібник: с.106.	2	*1 раз на 2 тижні / 15 тиждень*
Практичне заняття	**Тема 5:** Основи загальної теорії письма: типи письма, алфавіт. Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 16 тиждень*
Самостійна робота	**Тема 5:** Основи загальної теорії письма: типи письма, алфавіт. Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	7	
Лекція 6	**Тема 6:** Основи загальної лексикології. Методичний посібник: с.64	2	*1 раз на 2 тижні / 9 тиждень*
Практичне заняття 6	**Тема 6:** Слово як головний елемент системи мови. Ознаки слова Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 66, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 10 тиждень*
Самостійна робота 6	**Тема 5:** Слово як головний елемент системи мови. Ознаки слова Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.71, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	7	
Лекція 7	**Тема 7:** Граматика як наука. Морфологія. Синтаксис. Методичний посібник: с. 79.	2	*1 раз на 2 тижні / 11 тиждень*
Практичне заняття 7	**Тема 7:** Морфема, система морфем. Частини мови. Ознаки частин мови Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 82, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 12 тиждень*
Самостійна робота 7	**Тема 7:** Морфема, система морфем. Частини мови. Ознаки частин мови Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.87, розміщених на сторінці дисципліни:	7	

	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348		
Лекція 8	**Тема 8:** Мови і їх відношення у історичному аспекті. Морфологічна і генеалогічна класифікація мов Методичний посібник: с.94.	2	*1 раз на 2 тижні / 13 тиждень*
Практичне заняття 8	**Тема 8:** Морфологічна і генеалогічна класифікація мов Перелік питань / завдань дивитись у Методичному посібнику с. 96, розміщених на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	2	*1 раз на 2 тижні / 14 тиждень*
Самостійна робота 8	**Тема 8:** Морфологічна і генеалогічна класифікація мов Питання для розгляду та завдання для виконання дивитись у Методичному посібнику на стор.100, розміщеному на сторінці дисципліни: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	7	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу***	**Критерії оцінювання та термін виконання***	**Усього балів**
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Практичне заняття №1	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 1: Мова як об'єкт мовознавства** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с. 11 на Moodle : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених-лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
Практичне заняття №2	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 2: Соціальна сутність мови** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с. 26 на Moodle : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
Практичне заняття №3	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 3: Мова як система** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с.40 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
	Термінологічний тест з тем 1, 2, 3	Список термінів до тем у Методичному посібнику с.18, 33, 46 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Визначення наукових понять до теми: повна відповідь - 0,5 балів; нема визначень, або некоректні визначення – 0 б.	**4**
	Тестове завдання з практичною складовою 1	Платформа Moodle : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Відповідь на кожне питання (20) оцінюється у 0,5 бал = 10 б.	**10**
Практичне заняття №4	Наукова дискусія за переліком питань	**Тема 4: Основи загальної фонетики і фонології** Питання, що виносяться на	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів	***2***

	до практичного заняття	обговорення у Методичному посібнику с.55 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	оцінюється від 0,5 до 2 балів	
Практичне заняття №5	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 5: Основи загальної теорії письма** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с.55 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
	Термінологічний тест з тем 4, 5	Список термінів до тем у Методичному посібнику с.61 Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Визначення наукових понять до теми: повна відповідь -1 бал; неповна – 0,5 б. нема визначень, або некоректні визначення – 0 б.	**5**
	Письмова відповідь на контрольні питання з тем 4,5.	Питання: Методичний посібник с. 59	Коротка відповідь (2 речення) на кожне питання (10 питань по 0,2 б).	**5**
Практичне заняття №6	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 6: Основи загальної лексикології** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с. 67 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
	Термінологічний тест з теми 6	Список термінів до теми Методичний посібник с.76	Визначення наукових понять до теми: повна відповідь - 1 бал; нема визначень, або некоректні визначення – 0 б.	**2**
Практичне заняття №7	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 7: Граматика як наука. Частини мови. Морфологія. Синтаксис** Питання, що виносяться на обговорення у Методичному посібнику с. 82 на Moodle : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Аргументована усна відповідь з посиланням на думки вчених лінгвістів оцінюється від 0,5 до 2 балів	**2**
	Термінологічний тест з теми 7	Список термінів до теми: Методичний посібник с.91	Визначення наукових понять до теми: повна відповідь -1 бал.; нема визначень, або некоректні визначення – 0 б.	**2**
	Тестове завдання з практичною складовою	Ф. де Сосюр Курс загальної лінгвістики Частина перша «Загальні принципи». Розділ1 Природа лінгвістичного знака Методичний посібник с. 121	Тест містить 10 питань, кожне питання оцінюється у 0,3 б.	**3**
	Тестове завдання з практичною складовою	Платформа Moodle : https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Відповідь на кожне питання (20) оцінюється у 0,5 бал = 10 б.	**10**
Практичне заняття №8	Наукова дискусія за переліком питань до практичного заняття	**Тема 8: Мови і їх відношення одна до одної: морфологічна і генеалогічна класифікація мов**. Питання, що виносяться на обговорення у Методичному		**5**

		посібнику с. 91 на Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348		
Усього за поточний контроль	16			60
Підсумковий контроль				
Екзамен	Підсумковий тест	Перелік питань на платформі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	Тестове завдання з практичною складовою складається з **60** питань. Правильна відповідь оцінюється у 0,25 бали.	**15**
	Співбесіда	Після написання тесту студенти з'являються у zoom (*https://us05web.zoom.us/j/82880804038?pwd=cjgyNE8xSWNNTnRib21OSm5CUGREUT09*) для співбесіди; теоретичні питання розташовані на платформі Moodle для підготовки заздалегідь. Студенту пропонується 2 питання з списку для лаконічної короткої відповіді.	За правильну лаконічну відповідь на питання студент отримує по 2,5 б. у разі неповної або неправильної відповіді бали знімаються. Наприклад, неправильне визначення наукового поняття, нечітке формулювання думки, ненауковий стиль надання відповіді.	**5**
	Індивідуальне завдання	ІЗ містить наукові тексти для повторення вивчених тем та відповіді на питання за текстами. Вправи з пошуку фонетичних, формально-морфологічних і лексико-семантичних особливостей французької мови.	ІЗ складається з 7 вправ, кожна з яких розрахована до вивчених тем і виконується письмово і пояснюється під час захисту. Зміст та вимоги до індивідуальної роботи містяться у Методичному посібнику, розміщеному на платформі Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2348	**20**
Усього за підсумковий контроль				**40**

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою **ECTS**	**За шкалою університету**	**За національною шкалою**	
		Екзамен	**Залік**
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література
Основна:

1. Дяченко Н. М. Вступ до мовознавства. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 100 с.
2. Лелека Т.О. Загальне мовознавство : навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов. Кропивницький : РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. 120 с.
3. Миголинець О.Ф. Вступ до мовознавства : практичні завдання для студентів філологічного факультету. Ужгород : 2022. 76 с.
4. Стуліна Є.В. Вступ до мовознавства : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (французька)», «Мова і література (іспанська)», «Переклад (французький)». Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 125 с.

Додаткова:

1. Вступ до мовознавства / за редакцією д.ф.н. І.О. Голубовської. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 320 с.
2. Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О. Словник лінгвістичних термінів : лексикологія, фразеологія, лексикографія / за редакцією М. І. Голянич. Івано-Франківськ : Сімик, 2011. 272 с.
3. Глущенко В.А., Ледняк В.М.,Овчаренко В.М., Рябініна І.М. Мова як система. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 132 с.
4. Дубічинський В.В. Вступ до мовознавства : навч.-метод. посіб. для студ. ден. та заоч. навчання зі спец. «Перекладач» і «Прикладна лінгвістика». Харків : НТУ ХПІ, 2012. 68 с.
5. Кійко Ю.Є., Агапій А.П., Мельник Ю.Й. Вступ до мовознавства : практикум. Чернівці : Чернівецький ун-т, 2021. 176 с.
6. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Київ : Видавничий дім «Академія», 2014. 368 с.
7. Кочерган М.П. Загальне мовознавство : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академія, 2010. 464 с.
8. Скаб М., Скаб М. Українська етимологія. Київ : Видавництво Академія, 2025. 280 с.
9. Федорова Л. М. Вступ до мовознавства : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 172 с.

Інформаційні ресурси

1. Загнітко А. Словник сучасної лінгвістики : поняття і терміни. URL: https://fr.scribd.com/document/523727
2. Дрогомиретський П., Пена Л. Вступ до мовознавства : навчально-методичний посібник. URL: https://kzigm.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/
3. Левицький А.Е., Сингаївська А.В., Славова Л.Л. Вступ до мовознавства. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Levytskyi_AE/Vstup_do_movoznavstva.pdf
4. Лінгвістичний портал з української мови. URL : www.mova.info.
5. Сосюр Ф. де. Курс загальної лінгвістики. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Sosiur_Ferdynan_de/Kurs
6. Потебня А. Мысль и язык. URL : http://philologos.narod.ru/potebnja/poteb_lth.htm
7. Вступ до мовознавства. Програма курсу, система орієнтирів для самостійної роботи, навчальні практичні завдання : посібник для студентів. Укладач О.В. Остапченко. Київ,

2008. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/17882/1/O_Ostapchenko_Vstup_do_movoznavstva
8. Терехова Д.І. Вступ до мовознавства : навчальний посібник для студентів першого курсу напрям підготовки 6.02.03.03 «Філологія», спеціальність «Переклад». Київ-Полтава : «Полтавський літератор», 2012. URL: https://www.academia.edu/ .
9. Кійко Ю.Є., Агапій А.П., Мельник Ю.Й. Вступ до мовознавства. Практикум. URL: https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/
10. Миголинець О. Вступ до мовознавства. Практичні завдання для студентів філологічного факультету університету, які вивчають курс "Вступ до мовознавства". URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/

7. Регуляції і політики курсу

Для успішного завершення курсу «Вступ до мовознавства» і складання екзамену для здобувачів під час вивчення цієї навчальної дисципліни необхідно враховувати наступні вимоги:

Відвідування занять:
- *відвідування усіх занять є обов'язковим;*
- *активна участь під час практичних занять у обговорені зазначених у плані теоретичних питань,*

Політика академічної доброчесності:
- *виконання індивідуальної роботи як складової підсумкового контролю вимагає застосування аналітичного підходу до теоретичних відповідей: вживання цитування, посилання на наукові праці, реферування наукових робіт. У разі списування будуть застосовані заходи перевірки на плагіат. Студенти, які не додержуються політики академічної доброчесності, будуть вимушені переробити завдання.*

Регуляція пропусків: у разі відсутності на заняттях, здобувач зобов'язаний :
- *відвідувати консультації за графіком, не пізніше наступного тижня від дня пропуску заняття і відпрацювати матеріал;*
- *ознайомитися зі змістом лекцій, які є на платформі, вести конспекти лекцій;*
- *написати індивідуальну роботу і захистити її на консультації;*
- *зробити тести на платформі з 1 і 2 модулів (20 питань) та написати підсумковий тест (60 питань).*

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р. доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://tinyurl.com/ycds57la.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9.00 до 21.00).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович** Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88
РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): https://moodle.znu.edu.ua
Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.
У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.
ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ: https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim
ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): http://sites.znu.edu.ua/confucius